

For 100 år siden...

Her kan man læse div. lokale notitser og artikler fra Viborg Stiftstidende og Viborg Stifts Folkeblad, afskrevet af forfatteren Chr. Jacobsen i forbindelse med forarbejdet til "Alheden" fra 1990.

Juli 1910

VST 150, fredag 1. juli 1910, s. 3: Skovauktion. Tirsdag d.14. juli d. a., formiddag kl. 11, bortsælges ved auktionen i Stendal plantage til klodstræ, ros-, kvasbunker og stødebrænde, alt af nåletræ. Mødestedet er: Stendalgård.

Stendalgård, den 28. juni 1910. E. H. Wøldike

VST 152, mandag 4. juli 1910, s. 3: [studentereksamen ved Viborg Katedralskole]: Jeppe Jensen, (søn af skovløber Jensen, Havredal), 6,08.

VST 155, torsdag 7. juli 1910, s. 2: Sag om gæstgiverbevilling. Ved en i året 1901 udfærdiget bevilling erholdt Christen Christensen Graugård ret til i Havredal Kro at drive gæstgiveri. Han drev denne næring efter at have løst næringsbevis, indtil ejendommen, efter at der den 4. januar 1908 var afholdt tvangsauktion over den, blev udlagt til en ufyldstgjort panthaver. I oktober måned s. a. flyttede Graugård, der af tvende panthavere atter havde købt kroen, tilbage til denne og genoptog gæstgivernæringen. Han vedblev hermed, endskønt Indenrigsministeriet på forespørgsel havde udtalt, at det anså bevillingen som bortfalden ved tvangssalget, uanset at han havde generhvervet ejendommen, idet han har gjort gældende, at han har været berettiget dertil i henhold til det ham i sin tid meddelte næringsbevis og til bevillingen, som efter hans formening hverken er forbrudt eller på anden måde bortfalden. Ifølge den af Overretten afsagte dom, må bevillingen imidlertid anses bortfalden ved det skete tvangssalg af kroen, hvorfra Graugård har været uberettiget til i henhold til samme at drive gæstgiveri, og det er derfor billiget, at han ved Lysgaard m.fl. herreders politiretsdom er ansat med en bøde til Viborg amtsfattigkasse. Bøden, der af politiretten var fastsat til 60 kr., er dog af Overretten forhøjet til 80 kr.

VST 159, tirsdag 12. juli 1910, s. 2: Alhedens mergelforsyning holdt i går årsmøde på Afholdshotellet i Viborg. Ca. 80 medlemmer var til stede. Formiddagen var benyttet til en udflugt til selskabets store mergelleje ved Kølsen. Der var sket formandsskifte, idet pastor Østergaard, Frederiks, som havde ledet andelsselskabet fra dets begyndelse, nu ikke ønskede at være formand længere. I hans sted havde bestyrelsen valgt Johan Cramer, Skansen. Pastor Østergaard gjorde i et længere foredrag rede for virksomheden i det forløbne år og gennemgik regnskabet enkelte poster. Statskassen yder bidrag i form af betydelig nedsat fragt. Nedsættelsen har udgjort ca. 34.000 kr. Modtagerne af mergelen har betalt denne med ca. 18.000 kr. og fragten af samme med hen ved 15.000 kr. For det kommende år påregnes at salg af 3800 vognladninger mergel á 5 kr. Mergellejet med bygninger og inventar har kostet ca. 42.000 kr., men formentes at være 3 gange så meget værd. Arbejdsformanden har en løn af ca. 1300 kr. Horsens Strafanstalt har som arbejds løn for fangerne fået 4400 kr. Trods nogle vanskeligheder arbejder selskabet med et godt årligt overskud. Gælden vil snart være betalt, så der fremtidig ikke behøver at arbejdes med lån eller kassekredit.

Generalforsamlingen vedtog en lovforandring, hvorved det gøres muligt at tilbageholde en del af overskuddet til en femårig opgørelse finder sted, herved fås der penge til at arbejde med.

Cramer bragte pastor Østergaard selskabets tak for hans udmærkede ledelse af hele driften fra dens begyndelse til nu, og overrakte ham som en erkendtlighed herfor et guldur med kæde m.m. Efter en diskussion om forskellige forhold vedtoges det at holde næste årsmøde i Frederiks. Pastor Østergaard valgtes til revisor. Suppleant blev lærer Nielsen, Grønhøj. Formanden, som hidtil har arbejdet uden vederlag, vil fremtidig få 10 øre af hver vognladning samt fri rejser.

VST 168, fredag 22. juli 1910, s. 2: Fra Heden. Der er en farlig mængde hugorme i år, skrives der til Skive folkeblad. I de varme solskinsdage ligger de langs vej og sti og slikker solskin. Det er ellers en gammel tro, at når der er mange hugorme, bliver det en fugtig sommer. Dette slår altså ikke til i år. I forsommer så det ud til, at tyttebærhøsten i år ville blive endnu ringere end ellers. Og der bliver vist også kun få. På flere strækninger, hvor der ellers plejer at være i overflod, og hvor der i sommer sås et hvidt flor af blomstrende tyttebærplanter, findes nu ikke et eneste bær. Heldigvis findes der strækninger, særlig på afbrændt hedejord, hvor der i modsætning til tidligere år nu findes en del bær. Grunden hertil er sikkert den, at planterne på disse strækninger er nye, så at deres blomstringstid ikke helt er faldet sammen med de ældre planters. I den tid, da tyttebærplanternes blomstring faldt, indtraf det desuden med særlig hård nattefrost. Rimeligvis er det da frosten, der har beskadiget frugterne. Det er ret kedeligt, såfremt tyttebærhøsten i år skal mislykkes; thi mange småkårsfamilier plejer at tjene flere hundrede kroner ved den forretning. Men for tørveindustrien har det været dejligt vejr. I fjor fik mange hedeboere deres tørv ødelagt af regnen, og tog derved store og følelige tab.

I år er det anderledes, og i flere af de store hedemoser er der opgravet omtrent dobbelt så mange tørv, som de foregående år. På dette område vil den varme sommer forhåbentlig kunne give fuldt vederlag for den skade, det fugtige år i fjor forvoldte.

VST 174, fredag 29. juli 1910, s. 3: Karup lakseørred, store rødspætter, ål og makrel fås i morgen i Fiskeforretningen, St. Sct. Hansgade 9, tlf. 111.